

Підхід до перебування структури оптимального портфеля цінних паперів так само припускає використання теорії ігор і, зокрема, гру двох осіб з нульовою сумою без сідлової крапки (інтереси гравців протилежні). Так само як і у ситуації 4, першим гравцем є банк, другим – зовнішнє до нього фінансове середовище. При цьому між ними може бути конфлікт.

Для формалізації конфлікту двох сторін із протилежними інтересами досить поширені моделі теорії матричних ігор. Нехай, для визначеності, платіжна матриця задається як математичне сподівання виграшу першої сторони (банку), стратегії якої представлені рядками матриці (див. табл. 3). Тоді матрична гра розглядається як максимінна (мінімаксна) задача, рішенням якої є значення ціни гри й оптимальних змішаних стратегій сторін. Зведення гри до двоїстої задачі лінійного програмування дає змогу знаходити точне рішення за допомогою симплексного методу і його модифікацій.

Висновки. Запропоновано методику портфельного аналізу державних цінних паперів, яка реалізована у вигляді логічного індикатора-перемикача (вперше).

Пропозиції щодо вибору методів портфельного аналізу на основі двох типів моделей Марковіца, ігрової моделі без сідлової точки, та ігрової моделі конфлікту двох сторін спрямовані на розв'язання шести інформаційних ситуацій.

Напрямом подальших досліджень може бути аналіз сукупностей інвестиційних портфелів, які відповідають окремим ознакам.

Література

1. Шарп У., Александер Г., Бэйли Дж. Инвестиции: Пер. с англ. – М.: ИНФРА-М, 2003. – XII, 1028 с.
2. Луців Б.Л. Інвестиційний банківський портфель. – К.: Лібра, 2002. – 192 с.
3. Пшик Б.І. Ситуаційне моделювання діяльності банку. – Львів: ЛБІ НБУ, 2003. – 191 с.
4. Дума Л., Бурда М. Оптимізація портфеля цінних паперів з невідомими середніми// III Всеукраїнська наукова конференція з фінансового аналізу студентів та аспірантів: Матер. конференції. – Львів, 19-21 квітня 2004. – С. 20-22.
5. Економічний ризик: ігрові моделі: Навч. пос./ Вітлінський В.В., Верченко П.І., Сігал А.В., Наконечний Я.С.; За ред. д-ра екон. наук, проф. В.В. Вітлінського. – К.: КНЕУ, 2002. – 446 с.
6. Markowitz H.M. Portfolio Selection, Journal of Finance 7(1). March, 1952. – P. 77-91.
7. Markowitz H.M. Portfolio Selection: Efficient Diversification of Investment, Wiley, New York, 1959.
8. Markowitz H.M. Mean Variance Analysis in Portfolio Choise and Capital Markets, Basil, Blackwell, 1990.
9. Касимов Ю.Ф. Основы теории оптимального портфеля ценных бумаг. – М.: Инф.-изд. дом "Филинь", 1998. – 144 с.
10. Горелова Г.В., Кацко И.А. Теория вероятностей и математическая статистика в примерах и задачах с применением Excel. – Ростов н/Д: Феникс, 2002. – 400 с.

УДК 339.97:[504.03+504.062]

Доц. Т.Ю. Туниця, канд. екон. наук –
Львівський НУ ім. Івана Франка

ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА ЗБАЛАНСОВАНОГО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ У КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Розглянуто теоретико-методологічні підходи до формування нової недискримінаційної світової та ефективної національної економічної політики збалансованого

природокористування. Потреба формування такої політики в умовах сучасної глобалізації зумовлена незадовільною імплементацією у світове господарство і національній економіки загальноновизнаної концепції сталого розвитку, а також тенденціями погіршення глобальної екологічної ситуації.

Ключові слова: глобалізація, збалансоване природокористування, економічна політика.

Assoc. prof. T. Yu. Tunytsya – L'viv NU named after Ivan Franko

Economic policy of balanced nature use in the context of globalization processes

The theoretical and methodological approaches are considered to forming of new un-discriminatory worldwide and effective national economic policy of balanced nature use. The necessity of forming of such policy in the conditions of modern globalization is dictated by unsatisfactory implementation in the world economy and national economies of confessedly conception of sustainable development, and also tendencies of worsening of global ecological situation.

Keywords: globalization, balanced nature use, economic policy.

Очевидним фактом сучасних міжнародних економічних відносин, а також важливим чинником розвитку світового господарства стала глобалізація природокористування (зокрема, у сфері міжнародної торгівлі газом, нафтою, вугіллям, деревиною, мінералами, зерном тощо). На сьогодні вже сформувалася глобальна еколого-економічна система (ГЕЕС). Водночас глобалізація, як об'єктивна реальність, не може успішно тривати (без ризиків завдати непоправної шкоди глобальному довкіллю), якщо не буде чітко сформульовано концепцію і вироблено стратегію змін у світовій і національній економічній політиці природокористування. Безперечним є той факт, що нинішня глобалізація процесів природокористування зачіпає корінні інтереси кожної держави, а тому вимагає глибоких наукових досліджень.

Суперечності, наявні в умовах пришвидшеної глобалізації світової економічної системи та деградації природного життєвого довкілля і виснаження природних ресурсів, можна подолати за умови формування та запровадження принципово нової політики збалансованого природокористування, яка б відповідала еколого-економічним критеріям і була спрямованою на забезпечення довготривалого сталого розвитку.

Понад це, економічна політика збалансованого природокористування повинна стати невід'ємною складовою глобальної економічної політики сталого розвитку. Дивно, але дослідники проблем глобалізації й досі не виокремлюють проблеми природокористування на глобальному рівні. Адже саме захист, раціональне використання і відтворення глобального природного життєвого довкілля та природних ресурсів є ключовим чинником забезпечення світової політики сталого розвитку.

З огляд на це кожна держава повинна здійснювати таку економічну політику, яка заохочує усіма доступними їй економічними й політичними інструментами довготривале неруйнівне використання природного життєвого довкілля (ПЖД) і довготривале невиснажливе використання природних ресурсів (ПР) – у межах національної юрисдикції та на прикордонних територіях. Водночас держава повинна ставити економічні, політичні та інші перешкоди на шляху руйнівного використання ПЖД (надмірного забруднення та інших форм його деструкції), а також запобігати виснаженню природних ресурсів. Кожна держава мусить застосовувати всі можливі заходи впливу та заохочувати своєчасне відтворення якості та стійкості природних (екологічних) систем, кількості та якості природних ресурсів, а також забезпечувати превентивну економіко-правову охорону природного життєвого довкілля і природних ресурсів. Саме на такій концептуальній основі потрібно формувати, на нашу думку, нову економічну політику збалансованого природокористування на глобальному, національному і локальному рівнях. Причому така політика повинна сприяти оптимізації управління природними ресурсами, появі суспільної довіри до влади і більш повному використанню ринкових інструментів для вирішення усього спектра еколого-економічних проблем.

В умовах глобалізації, поруч з позитивними процесами, триває прихована дискримінація багатих на природні ресурси, але економічно слаборозвинених країн з боку транснаціональних компаній і високорозвинених держав. Тому міжнародна політика збалансованого природокористування обов'язково повинна набути недискримінаційного характеру. Дискримінація у сфері вирішення екологічних проблем є злочином проти людства, особливо – проти майбутніх поколінь. Вона суперечить першому (ключовому) принципу, задекларованому на конференції ООН з проблем довкілля "Стокгольм-72" [1].

Зрозуміло, таку політику, зважаючи на домінування у суспільствах меркантильної свідомості, буде нелегко запровадити. Як свідчить проведений нами аналіз вітчизняних і зарубіжних наукових праць з проблем сталого розвитку, і класична, і неокласична економічні теорії неспроможні забезпечити необхідний в умовах глобалізації науковий фундамент для формування та реалізації достатньо ефективної економічної політики збалансованого природокористування.

На це звертають увагу багато дослідників. Так, у фундаментальній праці колективу авторів "Природно-ресурсна сфера України: проблеми сталого розвитку і трансформацій" (під загальною редакцією чл.-кор. НАН України Б.М. Данилишина) зазначено, що невирішеними залишаються питання створення засад національної політики сталого розвитку в умовах глобалізації, зокрема, "використання глобальних процесів винятково в національних інтересах" [2, с. 5]. У контексті саме економічної глобалізації автори розглядають і екологічну безпеку. Глобалізація розглядається ними з "позицій пе-

ретворення національних економік в єдину економічну світову систему" [2, с. 6]. За твердженням Б.М. Данилишина та ін., "глобальна економіка – об'єктивна реальність, яка створюється і підтримується світовим капіталом, що долає кордони і відстані у пошуках **максимального прибутку** (виділено автором – Т.Т) [2, с. 10].

На нашу думку, одним з ключових завдань світової економічної політики збалансованого природокористування є саме подолання нестримного прагнення транснаціональних компаній до максимізації прибутку без відшкодування заподіюваних ними екологічних і-збитків.

Автори [2, с. 17] справедливо наголошують, що дослідження впливу глобальних процесів на екологічну і природно-ресурсну політику в Україні тільки розпочинається. Водночас ними висловлюється теза, про те, що "міжнародна спільнота наприкінці ХХ ст. почала усвідомлювати необхідність глобального регулювання процесів природокористування і охорони довкілля" [2, с. 29]. У процесі аналізу багатьох інших концепцій вони звертають увагу на найбільш оптимістичну теорію, згідно з якою "...новітня система глобальних взаємин буде спроможна обмежити власне споживання задля створення регуляторного світового механізму природокористування" [2, с. 29].

Дослідники проблем сталого розвитку, зокрема, їх еколого-економічного аспекту, у переважній більшості чітко розмежовують поняття "природокористування" і "охорона природи". Безумовно, таке розмежування є виправданим з огляду на технологічну, організаційну й економічну специфіку використання природних ресурсів – з одного боку, і охорони природи як особливого виду діяльності людини – з іншого. Проте такий методологічний підхід, на нашу думку, ускладнюватиме процес формування нової цілісної та ефективної економічної політики збалансованого природокористування.

Справа в тому, що природокористування об'єднує широкий спектр проблем, який охоплює всі сфери виробничої діяльності, пов'язані не лише з використанням ресурсної частини природного життєвого довкілля, а й нересурсного екологічного потенціалу. У рамках такої концептуальної доктрини під природокористуванням треба розуміти практично весь процес виготовлення матеріальних благ.

З огляду на наведені аргументи, зміст поняття "збалансованого природокористування" (як суспільно-економічного процесу використання, охорони й відтворення умов природного життєвого довкілля та природних ресурсів) необхідно розглядати в ширшому контексті (табл. 1). В умовах глобалізації саме таке визначення цього процесу повинно лягти в основу внутрішньої та зовнішньої економічної політики держав з метою досягнення ними сталого розвитку.

Зрозуміло, що у суто фізичному сенсі природні ресурси (ПР) є невід'ємною складовою частиною (компонентом) природного життєвого дов-

кілля (ПЖД). Але процеси використання, охорони й відтворення цих двоєдиних компонентів природної системи (як першоджерела багатства та умов життєдіяльності людини) істотно різняться між собою в економіко-організаційному сенсі. Проте, з точки зору суспільних інтересів, ці процеси необхідно бачити в їх єдності. Тому для кращого сприйняття сутності дефініції "збалансоване природокористування" з методологічної точки зору ці компоненти ми умовно відокремили.

Табл. 1. Сутність збалансованого природокористування як методологічної основи формування національної та світової економічної політики в умовах глобалізації

Двоєдиний природний об'єкт	Триєдиний суспільно-економічний процес	Рівні реалізації економічної політики збалансованого природокористування
1. Природне життєве довкілля (ПЖД)	1.1. Довготривале неруйнівне використання 1.2. Превентивна економіко-правова охорона 1.3. Своєчасне відтворення якості та стійкості	Глобальний Регіональний (континентальний і субконтинентальний) Національний
2. Природні ресурси (ПР)	2.1. Довготривале невиснажливе використання 2.2. Превентивна економіко-правова охорона 2.3. Адекватне використанню відтворення кількості та якості	Регіональний (у межах національної юрисдикції) Локальний

Концептуально відмінне від традиційного визначення змісту поняття "збалансоване природокористування" як суспільного-економічного процесу, який по суті відображає характер взаємодії суспільства і природи на даному етапі глобалізації, вимагає формування та здійснення відповідної цьому змісту національної й міжнародної економічної політики.

Відомий американський вчений Г. Дейлі, який тривалий час працював на посаді головного економіста департаменту проблем довкілля Світового банку, вважає, що вільна торгівля і глобалізація діють проти довкілля і людської спільноти. Він критикує однакшайну підтримку з боку економістів основних напрямів сучасної по-суті антиекологічної політики. "Замість критичного обговорення істотних питань з університетів в унісон лунає хропіння ледачих економістів, які перебувають у глибокому догматичному сні. Більшість економістів погоджуються з тим, що (1) економічне зростання, виміряне за допомогою ВВП, є дуже добра річ і що (2) глобальна економічна інтеграція через вільну торгівлю не підлягає обговоренню, тому що вона сприяє конкуренції, здешевленню продукції, миру у світі й, особливо, зростанню ВВП. Політика, яка ґрунтується на цих двох концептуально бездоганих – і взаємозалежних – догматах економічної ортодоксії, зменшує спроможність

Землі підтримувати життя, вбиваючи цим самим світ у прямому розумінні" [3, с. 173].

Г. Дейлі висуває аргументи проти політики глобальної економічної інтеграції, основними інституціями якої виступають вільна торгівля та мобільність капіталу. Він заперечує традиційну думку про те, що економічне зростання, спричинене вільною торгівлею, є настільки великим благом, що воно переважає будь-які, пов'язані з ним, витрати. По-друге, його справедливо, на нашу думку, тривожить те, що за принципом порівняльної переваги Д. Рікардо економічна теорія позитивно оцінює вільну торгівлю та глобалізацію в їх нинішньому розумінні.

Згідно з Г. Дейлі, для того, щоби торгівля була взаємовигідною необхідно, щоб користь від міжнародної торгівлі та спеціалізації не анулювалася прямими збитками, тобто більшими транспортними витратами і підвищеною залежністю окремих держав від віддалених джерел постачання і ринків. У конкурентному середовищі всі фірми зацікавлені у тому щоб екстерналізувати витрати настільки, наскільки це допускається чинним законодавством. У зв'язку з тим, що нижчі стандарти означають менші витрати і нижчі ціни, міжнародна конкуренція прагне до зниження стандартів шляхом екстерналізації витрат і, тим самим, руйнує життя людської спільноти, яке базується на цих вищих стандартах. Сфера інтерналізованих витрат, яка включає контроль за забрудненням довкілля і відповідальність за аварії та інші техногенні катастрофи, збільшує витрати, які не дають змоги витримати конкурентної боротьби, породжуваної вільною торгівлею з країнами, що мають нижчі стандарти. Внаслідок таких дій щораз більша частина загальносвітового виробництва, вважає Г. Дейлі, буде переміщатися до країн з нижчими стандартами. Це означає, що ті країни, які найменше враховують та інтерналізують екологічні витрати, будуть продукувати щораз більшу частку світового обсягу виробництва. Водночас це гальмуватиме підвищення глобальної ефективності. Тому найважливішою умовою досягнення ефективності виробництва є врахування всіх витрат, в тому числі екологічних.

Відкритість національних кордонів для переміщення товарів, капіталу і робочої сили, згідно з Г. Дейлі, призводить до втрати контролю з боку держав над своєю економікою. Він вважає, що нації, послаблені економічним стиранням їхніх кордонів, не в змозі ефективно впроваджувати в життя національну політику, в тому числі й ту, яку вони могли здійснювати, виконуючи підписані ними міжнародні екологічні угоди. Незважаючи на те, що такі угоди є кроком вперед до відкритої світової спільноти, вони стають безглуздими, якщо деякі нації де-факто відмовляються від виконання своїх зобов'язань, дозволяючи нищити свої кордони в ім'я вільної торгівлі. Транснаціональні корпорації взагалі намагаються уникати екологічних вимог. Г. Дейлі вважає,

що глобалізація насправді не слугує світовій спільноті, вона є просто "індивідуалізмом вселенського масштабу" [3, с. 176].

Важливою, з точки зору формування глобальної економічної політики збалансованого природокористування, є думка Г. Дейлі, згідно з якою в умовах вільного міждержавного руху робочої сили, товарів і капіталу утворюється єдиний глобальний ринок робочої сили, капіталу, товарів і послуг. У таких умовах окрема країна вже не зможе проводити власну політику заробітної плати, регулювання процентних ставок, політику ціноутворення з урахуванням усіх витрат і навіть власну політику контролю за чисельністю населення, якщо вона не переконає решту країн світу проводити таку саму політику [3, с. 177].

Природний капітал став обмежувальним чинником подальшого зростання та розвитку. Г. Дейлі наводить з цього приводу простий приклад: обсяги виловлювання риби лімітуються саме наявним природним капіталом, тобто популяціями риби, а не створеним людиною капіталом – рибальськими човнами. Країни, в яких природний капітал став обмежувальним чинником (а таких країн стає щораз більше), сьогодні намагаються привласнити той природний капітал, який перебуває поза юрисдикцією тієї чи іншої країни, або купують природний капітал у менше розвинених країнах, які ще можуть і бажають його продавати. Деяким країнам міжнародна торгівля дає змогу розвиватися, незважаючи на звужену потенційну місткість довкілля, шляхом імпортування цієї місткості (природного капіталу) з інших країн. Така тенденція в окремих країнах, пише Г. Дейлі, прагне підштовхнути всю світову економіку до зростання, яке може перевищити оптимальний масштаб відносно глобальної екосистеми, складовою частиною якої є світове господарство.

Що стосується України, то тут важливо враховувати її національні особливості. Це наголошено у працях багатьох вітчизняних вчених, зокрема, у цікавому документі під назвою "Національна екологічна політика України: стратегічні оцінки і рекомендації", який підготовлено під науковим керівництвом В.Я. Шевчука в рамках проекту ПРООН/ГЕФ "Оцінка національного потенціалу у сфері глобального екологічного управління в Україні" [4]. Згідно з цим документом, основою політики сталого розвитку є заміна нестійких моделей виробництва і споживання на екологічно чисті моделі. Своєю чергою для цього необхідно, за твердженням авторів [4], сформувати збалансовану економічну політику переходу до сталого розвитку як складову цілісної національної політики України і приступити до її реалізації. При цьому автори зазначають, що відмінною ознакою сталого розвитку є екосистемний підхід до узгодженого вирішення проблем глобального, регіонального, національного та місцевого рівнів. Для реалізації нової збалансованої політики автори вважають за необхідне відмовитися від традиційної "ресурсної і споживацької" стратегії розвитку, змінюючи поведінку суспільства, методологію

оцінки ролі та значення екосистем у житті людини і суспільства, і запроваджуючи відповідно нові концепції у сферу державного управління та підприємницької діяльності. За обґрунтованим визначенням В.Я. Шевчука, "інтегральна оцінка екосистемного потенціалу (глобального, регіонального, національного, місцевого) – це цілісна оцінка одночасно економічного ресурсу забезпечення життєдіяльності і розвитку суспільства та екологічного ресурсу підтримання функціонування й відтворення екосистем як середовища життєдіяльності живих організмів" [4, с. 6].

З концептуальної точки зору, важливо врахувати, що автори [4] наголошують на необхідності комплексної оцінки **ідентичності** (виділено автором – Т.Т.) національної та європейської систем екологічного управління і політики, а також на необхідності інституційної модернізації державної системи екологічного управління на принципах сталого розвитку, зокрема, гармонізації енергетичної політики та екологічної безпеки й розвитку екологічного партнерства в ухваленні та реалізації стратегічних рішень. Основний наголос ставиться на гармонізації законодавства України із законодавством Європейського Союзу, на основі якого необхідно формувати й використовувати економічні механізми природокористування та природовідтворення. Серед них, зокрема, виділяються: екологічне підприємництво; страхування екологічної відповідальності та екологічних ризиків; екологічний аудит; реформування ліцензійно-дозвільної та податкової системи; реформування усієї економічної системи природокористування та природовідтворення; екологізація виробничої діяльності.

Неефективна економічна політика та наявна розбалансована система природокористування в Україні ставлять під сумнів можливості реалізації національних довгострокових стратегічних інтересів, не гарантують екологічної, зокрема енергетичної, безпеки держави, а також здоров'я людей, знижують ефективність міжнародних економічних відносин. Більше того, у Верховній Раді України до цього часу не розглянуто і не схвалено національної стратегії сталого розвитку.

Між тим, Україна, яка розташована в географічному центрі Європи, і на частку якої випали складні екологічні проблеми з двох головних причин – виснаження природних ресурсів та надмірного забруднення природного життєвого середовища (особливо у зв'язку з аварією на Чорнобильській АЕС), – повинна взяти на себе роль ініціатора у створенні спільних з європейськими країнами ефективних механізмів діяльності щодо формування екологічно та економічно збалансованої політики природокористування, зокрема, спільних проектів у сфері використання природних енергетичних ресурсів.

Збалансоване використання природно-ресурсного потенціалу України, з максимальним використанням переваг її геополітичного розташування, на-

дало б змогу забезпечити конкурентну спроможність держави на світовому ринку товарів і послуг (в т.ч., екологічних послуг), її взаємовигідну участь у міжнародному поділі праці, міжнародних інвестиційних процесах, повномасштабне й ефективне використання вітчизняного експортного потенціалу.

У цьому контексті одним з головних завдань зовнішньої економічної політики є розроблення та запровадження оптимальних способів взаємодії національної економіки зі світовим господарством з урахуванням сучасної екологічної кризи та недостатньо ефективної економіки. При формуванні політики збалансованого природокористування треба максимально враховувати геополітичне становище України, зумовлене її географічним розташуванням. Зокрема, ціни на транзит паливно-енергетичних та інших товарів через нашу державу мусять бути приведені у відповідність із закономірностями світового економічного розвитку та рівнем світових цін.

Насамкінець необхідно додати, що в Україні, крім інших негативних чинників, які заважають впровадженню ефективної політики збалансованого природокористування, сформувалося незадовільне інституційне середовище. Екологічне законодавство, підзаконні акти, норми і приписи виконуються формально або не виконуються взагалі [5]. В умовах нинішньої політичної нестабільності Україна немає шансів сформувати виважену, науково обґрунтовану політику збалансованого природокористування, а тим більше – шансів на реалізацію такої політики. Водночас відсутність дієвої національної політики збалансованого природокористування ставить під загрозу не лише економічну та екологічну безпеку держави, але й національну безпеку загалом. У такій ситуації Україна може надовго залишитися на узбіччі прогресу світової цивілізації.

Нестабільний розвиток економіки України та реальні екологічні загрози, небезпека яких посилюється в умовах ринкових відносин, вимагають невідкладного наукового обґрунтування та втілення в життя нової (збалансованої за еколого-економічним критерієм) економічної політики та істотного поліпшення інституційного середовища для того, щоб забезпечити національну економічну та екологічну безпеку і з високими стандартами життя органічно вписатися у світове господарство.

Література

1. **Declaration** of the United Nations Conference on the Human Environment (Stockholm 1972)// United Nations Environment Programme. – Available at: <http://www.unep.org>.
2. **Природно-ресурсна** сфера України: проблеми сталого розвитку і трансформацій/ Під заг. ред. чл.-кор. НАН України Б.М. Данилишина. – К.: ЗАТ "Нічлава", 2006. – 704 с.
3. **Дейлі Г.** Поза зростанням. Економічна теорія сталого розвитку/ Пер. з англ.: Ін-т сталого розвитку. – К.: Інтелсфера, 2002. – 312 с.
4. **Національна** екологічна політика України: стратегічні оцінки і рекомендації// Голова редакційної групи В. Шевчук/ Міністерство охорони навколишнього природного середовища України. Програма Розвитку ООН. Глобальний Екологічний Фонд. – К., 2007. – 57 с.

5. Туниця Т.Ю. Вплив інституційного середовища на забезпечення норм Екологічної Конституції Землі// Наук. вісник НЛТУ України: Проблеми створення Екологічної Конституції Землі. – Львів: НЛТУ. – 2006, вип. 16.8. – С. 165-172.

УДК 339.94

Ст. викл. Л.Г. Кльоба – Львівський НУ ім. Івана Франка

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ БАНКІВСЬКОЮ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Запропоновано практичні рекомендації щодо вдосконалення системи ефективного управління банківською інвестиційною діяльністю. Результати цього дослідження полягають у приверненні уваги науковців та банкірів до необхідності поглиблення теоретичних засад та розвитку науково-методичних положень щодо покращення управління банківською інвестиційною діяльністю.

Senior teacher L.G. Kleba – L'viv NU named after Ivan Franko

Control the system by bank investment activity

Practical recommendations are offered in relation to perfection of the system of effective management bank investment activity. The results of this research consist in bringing in of attention of research workers and bankers to the necessity of deepening of theoretical principles and development of scientifically methodical positions in relation to the improvement of management bank investment activity.

Вступ

У вітчизняній літературі управління банківською інвестиційною діяльністю досліджено недостатньо. А.А. Пересада і Т.В. Майорова у своїй монографії чи не вперше привернули увагу науковців до цього нового напрямку банківського менеджменту: "...У зв'язку з тим, що інвестиційна діяльність комерційного банку багатогранна, має свої особливості, пов'язані з високими ризиками, дослідження особливостей концептуальних підходів і методологічних аспектів інвестиційного менеджменту банку потребує сьогодні наукового обґрунтування" [1, с. 25].

При цьому Л.О. Примостка наголошує на тому, що "в Україні формується змішана модель організації фондового ринку, на якому комерційним банкам дозволяється займатися як інвестиційною, так і торговельною (професійною) діяльністю" [2, с. 194]. На її думку, в Україні одним із важливих питань інвестиційного менеджменту є "вибір оптимального, з погляду поставленої мети, підходу до управління інвестиційним горизонтом банківського портфеля цінних паперів" [2, с. 235]. У своєму подальшому дослідженні Л.О. Примостка під банківськими інвестиціями розуміє "лише фінансову форму інвестування, тобто вкладення у довгострокові цінні папери, паї, частки, статутні фонди" [2, с. 199].

У підручнику з банківського менеджменту, за редакцією О.А. Кириченка і В.І. Міщенка, зроблено висновок, що "механізм банківського менеджменту складається з трьох ланок: внутрішньобанківське управління, управління операціями, управління персоналом" [3, с. 62]. Виникає питання: яке місце управління інвестиціями у цій схемі? Найімовірніше управління інвестиційною діяльністю банку "заховане" у другій ланці – управлінні опера-